

— Mær hevði dámt betur, um tey 15-20 nýggju skipini komu istaðin fyri onnur skip, sum eru í flotanum, soleiðis at vit kundu minka um royndina á landsgrunninum við at flyta orku út á djúpri vatn. Nú leggur ein so part av hesum omaná verandi flota. Skal ein økja um skipatalið á einum øki, so haldi eg ein eigur at minka um tað tilsvandi eina aðrastaðni í flotanum. Men hetta er so eisini tað, su landsstýrið ætlar at gera.

Heldur tú, at landsstýrið eigur at krevja, at eitt nú Krúnborg fer úr flotanum, nú tann reidarin ætlar at innflyta eitt nýgg skip?

— Tað er kanska eitt sindur løgið at siga tað, men í hesum førinum hevur tað ikki so nógv at siga. Tað er ikki í hasum partinum av flotanum at vit hava brúk fyri at minka um talið á skipum. Tað er á landgrunninum, at vit skulu minka um skipatalið. Kanska skuldu teir, sum vórðu tvingaðir út av landgrunninum havt fingið møguleika aðrastaðni.

Selja og keypa fisk!

Vit spurdu síðani Kjartan Hoydal, hvussu stóran týðning hann leggur í fiskiskap okkara á mið- og fjarleiðum.

Til tað sigur hann, at tað veldst um, hvat ein skal betala fyri hesa veiði.

— Í tí løtu vit veruliga fáa bygt svartkjaftavinnuna út til tað, sum men ætla, so er sjálvandi avmarkað hvat vit kunnu keypa fyri svartkjaft aðrastaðni. Tí so má tað skerst niður í sama mun.

Vit mugu gera okkum greitt, at vit kunnu ikki bæði selja og fiska svartkjaftin sjálvir. Tað ber ikki til.

— Nú hevur tú sjálvur lutikið í sínámillum fiskiveiðisamráðingum við onnur lond, har vit jú hava latið aðrar fáa nógvar túsund tons av svartkjafti. Er tað heppið at lata so nógvar svartkjaft til aðrar, nú vit sjálvir royna at útyggja svartkjaftavinnuna?

— Tað er helst rætt, at tað eru svartkjaftabátar okkara, sum hava gildið gildið hesaferð. Nøkur ár var tað soleiðis, at ein segði, at tað var heimaútróðurin, sum betalti gildið.

— Hava við latið ov nógvan svartkjaft til aðrar?

— Tað er ringt at siga, Tað veldst um, hvussu fiskiskapurin tekur seg upp. Koma tað ov nóg skip á eitt avmarkað øki, so kann tað oyðileggja fyri hvørt skipið. Vit vita ikki, um hetta fer at gera, at tað verður ólønandi hjá verandi svartkjaftabátum okkara at veiða svartkjaft. Tað er tiskil ikki samlaða ngdin vit lata til aðrar, sum skapar trupulleikar.

— Væntar tú, at vit fara at lata minni av svartkjafti í 1987 enn í 1986?

— Tað vildi eg mett, nú vit siggja, at henda vinnan verður útbygd. Tað er so ein roknskapur, sum má gerast upp á hvørjum ári. Hvussu nóg skulu vit betala fyri tað, sum vit skulu hava. Loysir tað seg heldur at selja her og keypa har ella øvugt!

Nokk av rækjubátum

— Vit hava útbygt rækjuflootan munandi og eru framvegis í ferð við at byggja nýggj skip serstakliga til fiskiskap við Svalbard. Um somu tíð tosa norðmenn um mink-

ing av rækjustovninum og teir visa á, at toskurin er við at nærast í Barentshavinum og tað er ein frageiðing til, at rækjurnar minka. Er tað rætt at gera fleiri ilögur í rækjuskip?

— Ein eigur helst at vera eitt sindur varin við at halda fram við bert at útyggja flotan — kanska eru vit at røkka markið.

Svalbard!

Vit mugu rokna við, at Svalbard fer at vera sum Grønland. Fyrstu tíðina var nóg, og so minkaði tað. Tað er tí ein spurningur, hvussu stórar ilögur vit kunnu gera í eitt øki sum Svalbard. Annars kann sigast, at Svalbard er eitt ómetaliga stórt øki, so tað er ikki heilt rætt at samanbera við Grønland. Hvat viðvíkur teimum døpru spádómum hjá norðmonnum, so haldi eg teir serliga hugsa um rækjustovnar nærri Noregi, meðan rækjan kanska er ikki so nóg føð hjá toskinum á Svalbardsleiðum.

Heimaleiðirnar nokk!

— Tað er einki dulmál, at tú er millum teirra, sum halda, at vit kunnu klára okkum við heimaleiðirnar. Er tað framvegis tin støða?

— Eg havi altíð hildið, at í veruleikanum kunnu vit klára okkum við tí, sum vit hava undir Føroyum — og er hetta serstakliga aktuelt nú vit eru í ferð við at útyggja alivinnuna. Teir avmarkaðu spádómarnir ein hevði miðskeiðis í 70-unum hava hildið nóg betur. Við eini loysn uppá pristrupulleikarnar fyri tey biligu fiskasløginu, so høvdu vit verið komin nóg longri við fiskiveiðini undir Føroyum.

Nøgdir og góðska

Kjartan Hoydal visir á, at føroyingar hava altíð verið skjóttir at gera ilögur í skip til tess at fáa stórra nógdir av fiski upp á land. Hann heldur, at føroyingar nú eisini eiga at gera ilögur í góðsku. Har er nóg av gera ilögur í soleiðis, at vit finga meira fyri færri kilo.

Kjartan Hoydal heldur, at tað hevur verið virt ov litið at fáa góðan fisk til lands. Menn hava tí heldur gjørt ilögur í at forleingja eitt skip enn í eina betri arbeidsgongd umboð.

— Nóg hevur verið tosað um at økja samstarvið við Japan. Hvat heldur tú um ynski hjá japanarum um at sleppa at fiska á føroyskum øki við nøkrum fáum skipum, og at vit so aftur fyri skulu fáa know-how o.a.?

— Kundu teir t.d. hjálpt okkum við at kanna og veiða høguslokk undir Føroyum, so hevði tað verið sera áhugavert at roynt. Eg dugi ikki at siggja nakran vanda í slíkum samarbeiði, men hvussu nóg ein bindur seg er so ein annar spurningur.

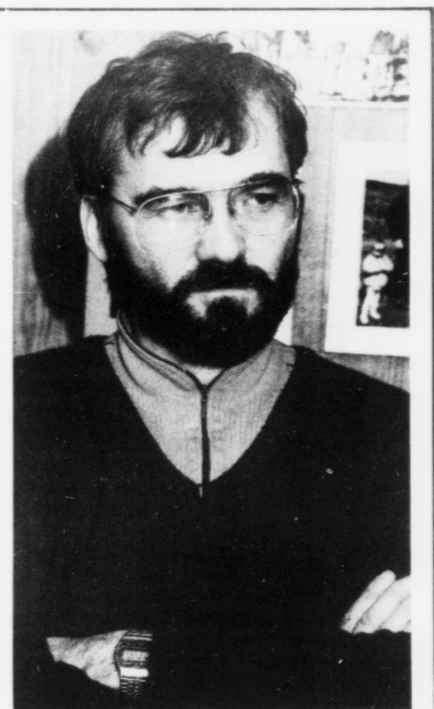
Alingin!

Vit spurdu eisini Kjartan Hoydal, sum nú skal umsita fiskivinnumál, hvussu og hvar alivinnan kemur inn í myndina — um hon eisini verður partur av arbeidssøki hansara. Hann sigur:

— Hatta er ein góður spurningur. So vilt eg veit, so er ikki endalig avgerð tikin um, hvar alingin hoyrir heima. Í løtuni er tað idnaðarmál, men granskingin liggur jú undir Fiskirannsóknarstovni og hoyrir sum so náttúrliga saman við hesum stovninum, su mhevur ábyrgdina av fiskaal- ingini, so tá hesin stovnurin fer at liggja undir arbeidssøkinum hjá nýggju fiskivinnuumsitingini í landsstýrinum, so kann ein siga, at alingin eisini er partur av hesum arbeidssøkinum.

Kjartan Hoydal sigur, at tað altíð hevur verið hansara hugsan, at skulu vit byggja upp eina alivinnu í Føroyum, so skal hon vera eitt alternativ til fiskivinnuna t.v.s., at tað, sum ein sker burturav fiskivinnuni, eigur at fara inn í alivinnuna.

— Fer ein at forða fólk í at fiska, so mugu hesi fólk hava aðrar møguleikar, og her ahlði eg alivinnan er ein náttúrligur møguleiki.

Tørvur á góðum sølu- fólkkum!

— Vit kunnu ikki loyva søluleiðum at koma við tí oftani alt ov vánaliga prisi á fiski, sum talan er um fyri fleiri fiskasløg.

Hetta sigur Kjartan Hoydal, fiskifrøðingur og nýsettur fiskivinnustjóri.

Hann sigur, at okkurt álvarssamt má gerast fyri, at vit kunnu fáa betri prisir fyri fiskavørur okkara, ti annars koma vit ongantið burtur úr trupulleikunum, ið vinnan er í.

Kjartan Hoydal heldur, at tað kanska just er okkara sølustrukturur, sum er orsøkin til, at vit ikki kunnu fáa hægri pris fyri ávís fiskasløg.

— Tað má vera

høvuðsspurningurin hjá einum og hvørjum sølufólki at seta sær: hvussu vit kunnu fáa hægri pris fyri fiskin.

— Men er okkara størsta fiskaútflytari Føroya Fiskasøla ikki í tí dilemma, at ein ikki so væl kann fara inn á liðugvørurmarknaðin, ti hon hevur bundið seg til at selja stórar blokknøgdir til ávísar keyparar, sum so sjálvir góðska vørurnar?

— Eg havi høyrð slík sjónarmið, og tað er tí møguligt, at ein — til tey ótraditionellu fiskasløginu og fiskavørurnar — krevur eina heilt aðra søluorganistation, sigur Kjartan Hoydal.

jan

Flotin er alt ov stórir